

AUTORKA: AGNIESZKA PIETNOCZKA

TEMAT: RÓŻNI NAS JĘZYK, ŁĄCZĄ NAS SŁOWA – O MIGRACJI SŁÓW

PRZEDMIOT: JĘZYK POLSKI

CZAS:

45 MIN

GRUPA WIEKOWA/KLASA:

V-VIII

ODWOŁANIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ/OGÓLNE CELE:

II. KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE:

2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych oraz formowanie odpowiedzialności za własne zachowania językowe;
3. Poznawanie podstawowych pojęć oraz terminów służących do opisywania języka i językowego komunikowania się ludzi.

III. TWORZENIE WYPOWIEDZI:

2. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi ustnych i pisemnych.

IV. SAMOKSZTAŁCENIE:

1. Rozwijanie szacunku dla wiedzy, wyrabianie pasji poznawania świata i zachęcanie do praktycznego zastosowania zdobytych wiadomości;
2. Rozwijanie umiejętności samodzielnego docierania do informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy oraz wartościowania.

CEL LEKCJI – PO TEJ LEKCJI UCZNIOWIE I UCZENNICE DOWIEDZĄ SIĘ:

- Skąd pochodzą zapożyczenia w języku polskim;
- Jak zapisywać pozyskane informacje w postaci mapy myśli;
- Jak skorzystać z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzić wiadomości i selekcjonować informacje.

OCENIANIE KSZTAŁTUJĄCE – PO TEJ LEKCJI UCZNIOWIE I UCZENNICE WYJAŚNIĄ:

- Wskazują wyrazy zapożyczone w języku polskim;
- Potrafią stworzyć mapę myśli na dany temat;
- Umieją posługiwać się technologią informacyjną oraz zasobami internetowymi w wyszukiwaniu informacji.

METODY, FORMY, ŚRODKI DYDAKTYCZNE WYKORZYSTYWANE PODCZAS ZAJĘĆ:

- Praca w grupach;
  - Praca indywidualna;
  - Tablety/komputery lub papier;
  - Mazaki;
  - Karteczki samoprzylepne.
-

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

OPIS PRZEBIEGU ZAJĘĆ

UWAGI METODYCZNE

UWAGI TEMATYCZNE

WSKAZÓWKI DO PRACY ZDALNEJ

WPROWADZENIE

Piszemy na tablicy wyrazy pochodzenia obcego, np.: komputer, bandaż, szyfr, makijaż, kebab, gyros, pizza. Pytamy uczniów i uczennice: „Co łączy te wszystkie wyrazy?”.

Razem z uczniami i uczennicami dochodzimy do wniosków, że wszystkie są pochodzenia obcego i przywędrowały do Polski z różnych stron świata. Pytanie tylko, skąd.

 5 minut

Dobrze jest dostosować to ćwiczenie do zespołu klasowego, stylu życia uczniów i uczennic, ich wieku i życiowego doświadczenia. Jeśli jest w klasie uczeń pochodzący z innego kraju, warto ująć w lekcji zapożyczenia z jego języka.

W czasie nauki zdalnej można wspomóc się filmową prezentacją na temat zapożyczeń w języku polskim: Trzeba go dostosować do czasu trwania lekcji.

<https://www.youtube.com/watch?v=z57S5gFM-pRg>.

ROZWINIĘCIE

Uczniowie i uczennice zostają podzieleni na 3-4-osobowe grupy językowe, np. język niemiecki, język arabski, ewentualnie nazwy wybranych państw.

 3 minuty
Podział na grupy może być tu przeprowadzony na przykład w taki sposób: każdy uczeń losuje karteczkę z wyrazem (flagą) napisanym w języku obcym, po czym łączy się z innymi, posiadającymi ten sam wyraz (flagę) na swojej kartce.

Pomocą w lekcji zarówno stacjonarnej, jak i zdalnej, może być materiał znajdujący się na stronie e-podręczniki: <https://epodreczniki.pl/a/zapozyczenia/Ds2D85O5p>
<https://epodreczniki.pl/a/ile-jest-polszczyzny-w-jezyku-polskim/DwEyvwXxZ>.

Praca w grupach może trwać w trakcie lekcji. Uczniowie i uczennice porozumiewają się na czacie lub w inny sposób możliwy w wybranym komunikatorze.

Uczniowie i uczennice przystępują do zadania podzielonego na trzy etapy:

1. Wyszukajcie w różnych źródłach (w Internecie, w słownikach języka obcego itp.) 5 wyrazów obcego pochodzenia, które okazały się dla was największą niespodzianką w zakresie zapożyczeń.
2. Znalezione zapożyczenia umieśćcie na wspólnej tablicy w postaci mapy mentalnej (np. w aplikacji Padlet, Mind Mup lub w wersji papierowej – na szarym papierze przy pomocy samoprzylepnych karteczek).
3. Ułóżcie zdania z dwoma wybranymi zapożyczeniami, a następnie spróbujcie ułożyć zdanie tak, by przekazywało te same informacje, ale bez użycia zapożyczeń.

 15 minut

Po zakończeniu pracy grupy, w wybrany przez siebie sposób, prezentują wyniki swoich odkryć.

 12 minut

Wspólnie z uczniami i uczennicami podsumowujemy tę część zajęć, dzieląc się swoimi wnioskami lub refleksjami nawiązującymi do tematu lekcji. Dodajemy krótką informację, że zapożyczenia pojawiają się w każdej epoce i wieku zależnie od ogólnych trendów rozwojowych w różnych dziedzinach życia.

 5 minut

Uczniowie i uczennice mogą do współpracy używać tablicy stworzonej przez nauczyciela na platformie Padlet: <https://pl.padlet.com/> lub aplikacji do map myśli, np.: <https://www.mindmup.com/>.

PODSUMOWANIE

Na zakończenie prosimy uczniów i uczennice o wypisanie na karteczkach jednej ważnej dla każdego z nich refleksji, z którą wychodzą z lekcji, lub jednego pytania inspirowanego tematyką zajęć.

 5 minut
Zebrane w ten sposób refleksje i pytania posłużą nam do przygotowania kolejnej lekcji o zapożyczeniach zgodnie z za-

W nauczaniu zdalnym można do tego etapu lekcji wykorzystać opcje zawarte w narzędziu, przy pomocy którego prowadzone są zajęcia, np. czat, tablice itp.

interesowania-
mi uczniów/
uczennic i pod-
stawą progra-
mową.

ZACHĘCENIE DO REFLEKSJI

Warto zachęcić uczniów i uczennice do refleksji na temat związków języka polskiego z innymi językami na przestrzeni wieków, sposobów przyswajania obcych słów oraz poszukania informacji, czy w innych językach znajdują się polskie wyrazy.

Redakcja merytoryczna:
Natalia Konwerska, Joanna Gus

Redakcja językowa:
Tomasz Dalasiński, Aleksandra Szwagrzyk-Dalasińska

Projekt graficzny i skład:
Magdalena Hamera Kompot Studio

Wydawca:
Fundacja Emic, ul. Podgórna 50/2
87-100 Toruń,

**FUNDACJA
EMIC**

MASZ PRAWO
WIEDZIEĆ!

"Bezpieczna przystań"

Projekt "Masz Prawo Wiedzieć" współfinansowany z
Programu Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji

Wyłączna odpowiedzialność za wyrażone opinie spoczywa na autorze i Komisja Europejska oraz Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji nie ponoszą odpowiedzialności za sposób wykorzystania udostępnionych informacji.

Scenariusz powstał w ramach projektu „Masz Prawo Wiedzieć!” współfinansowanego z Programu Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji.
